

„Св. Петка Българска“

Златна възпоменателна монета
от серията „Българска иконография“

St. Petka of Bulgaria

A Gold Commemorative Coin
of the 'Bulgarian Iconography' Series

Св. Петка (Параскева), XV–XVI век

Национален църковен историко-археологически музей
при Св. Синод на Българската православна църква

St. Petka (Paraskeva), 15–16th Century

National Church Museum of History and Archaeology
of the Holy Synod of the Bulgarian Orthodox Church

- © Българска народна банка, 2012
- © Никола Хаджиев, текст, 2012
- © Питър Скуп, превод, 2012

- © Bulgarian National Bank, 2012
- © Nikola Hadzhiev, text, 2012
- © Peter Skipp, translation, 2012

Света Петка (Параскева), наричана Епиватска, Търновска, Българска, е живяла през XI век. Родена в знатно българско семейство в тракийското градче Епиват на брега на Мраморно море, тя отрано посвещава живота си на Бога и на бедните. Отшелническият ѝ път минава през Константинопол и Светите земи, за да я върне накрая в родното място, където умира в усамотение. Не след дълго на гроба ѝ започват да стават чудеса.

През 1238 г. цар Иван Асен II, най-силният владетел в Европейския югоизток, настоява кръстоносците да му предадат мощите на Св. Петка, които се намират в тракийския град Каликратия, владение на Латинската империя. Царят и българският патриарх Йоаким I посрещат светите мощи в Търново и ги полагат в издигнатия в нейна чест храм на Царевец. Светицата става закрилница на престолнината и покровителка на държавата.

През 1393 г. столицата е завладяна от османците и мощите на Св. Петка са преместени във Видин, но когато през 1396 г. пада и царството на Иван Срацимир, те са пренесени в Сърбия. През 1521 г. султан Сюлейман Великолепни превзема Белград и изпраща мощите ѝ на Цариградската патриаршия, която, изправена пред финансови затруднения, през 1641 г. предава на влашкия войвода Йо Василий Воевод срещу голямо парично дарение. Светите мощи са пренесени в град Яш, днес в Румъния, където се намират и досега.

Дългата държавна и религиозна традиция в почитането на Св. Петка обяснява защо по време на османското владичество култът към нея е един от стълбовете за опазването на българското народностно самосъзнание.

Паметта на Св. Петка се тачи благоговейно на 14 октомври не само в България, но и в Гърция, Сърбия и Румъния.

The saintly woman Petka (Paraskeva), also called of Epivates, of Tarnovo, or of Bulgaria, lived in the 11th Century AD. She was born to an eminent Bulgarian family residing in the Thracian city of Epivates on the Sea of Marmara. She devoted her life to God and the poor from a young age. Her road to asceticism traversed Constantinople and the Holy Lands before returning to her birthplace where she died a recluse. Not long after, miracles began to be reported from her tomb.

In 1238 Tsar Ivan Asen II, the most powerful ruler in the Southeast of Europe, demanded St. Petka's relics, then in the Thracian city of Kalikratia, from the Crusaders of the Latin Empire. The Tsar and Bulgarian Patriarch Joachimus I greeted the relics at the capital of Tarnovo and installed them in a specially-built church on the Tsarevets Hill. The saint became patron of the metropolis and of the realm.

In 1393 the Ottomans conquered Tarnovo and St. Petka's relics were translated to Vidin. When that city, ruled by Tsar Ivan Sratsimir, in turn fell to the Ottomans in 1396, the relics were translated to Serbia. In 1521

Sultan Suleiman the Magnificent took Belgrade and sent the relics to the Patriarch of Constantinople. Having encountered straits, in 1641 the Patriarch's office gave the relics to the Prince of Vlahia Io Vasile Voievod in return for a large grant. The relics were translated to the city of Iași in today's Romania, where they rest to this day.

The long national and devotional tradition of veneration to St. Petka made her cult during Ottoman rule one of the pillars of the Bulgarian national spirit.

The memory of St. Petka is celebrated in reverence on 14 October in Bulgaria, and also in Greece, Serbia, and Romania.

Технически параметри

година на емисия	2012 г.;
номинална стойност	100 лева;
метал, проба	злато, 999/1000;
качество	мат-гланц, висше;
тегло	8.64 г.;
диаметър	24 мм.;
гурт	гладък;
тираж	2500

*Автор на художествения проект: Ваня Димитрова
Емитент: Българска народна банка
Монетата е изработена в българския Монетен двор.*

Technical Characteristics

year of issue	2012;
nominal value	100 levs;
type of metal	Au 999/1000;
quality	proof;
weight	8.64 g;
diameter	24 mm;
edge	flat;
mintage	2500

*Artistic design of the coin: Vanya Dimitrova
Issuer: Bulgarian National Bank
The coin is minted in the Bulgarian Mint.*